

299

Vetllar

(ALDC, III, 528. *Vetllar un mort*)

El llat. VIGILARE ‘estar despert, vigilar’ dóna peu a un mapa monònim en el qual es cartografien les var. fonètiques *vetllar*, *vellar*, *vetlar* i *velar*. La primera fase evolutiva seria *veilar* (encara avui a l’arag. de Bielsa), a partir de la qual es poden seguir dos camins: *a*) palatalització de la *l*: *ve[jʌ]jar > ve[ʎ]ar* (veg. l’àrea al mapa) i amb posterior geminació > *ve[ʎʎ]ar*, var. estesa pel Principat i la Catalunya del Nord (var. *villar* 87, 94, per assimilació de la [e] a la palatal següent; *venllar* 99, 122, amb nasal adventícia davant palatal, com **ritxo* > *rinxo*, *rínxol*; *brotxa* > *dial.* *bronxa*, *bronja*, etc.); *b*) monoftongació de [ej] > [e]: *velar* (mantinguda en quasi tot el val.) i ulterior geminació de *l* >

ve[ll]ar, pròpia de les Balears, val. mer. i tort., potser provocada per atracció de [ll] procedent del grup -T'L- (cf. *espatla* < llat. SPATULA, *amella* < llat. *AMIDDULA, *motle*, -o < llat. MODULU, etc.). Tenim, a més, construccions perifràstiques com *fer (la) vetlla* 5, 57, 117, 123; *fer (passar) vetllada* 37, 95, sobre un der. de *vetllar*, i l’alguer. *fer la nitada* 85, calc de l’it. *nottata*. No semblen unitats lexicalitzades *fer guàrdia* 28; *fer companyia* 33, 96; *fer el reso* 163, postverbal de *resar* (potser ← cast. *rezo*) o *recordar* 100. Són mots normatius *vetllar*, des del *DG*_I, 1932, i *vetlar*, des del *DIEC*_I, 1995.

